

Voor berekening van het aantal granen in het meelbestanddeel tellen zowel granen als pseudogranen mee.

Het meelbestanddeel omvat graansoorten in welke verschijningsvorm dan ook. Deze zijn lang niet altijd poedervormig. Denk bijvoorbeeld aan hele, geplette, gebroken of gepofte korrels, zemelen, kiemen en aan gries en grutten.

LET OP: onderstaande lijst is bedoeld als hulpmiddel bij de bepaling of een ingrediënt wel of geen onderdeel is van het meelbestanddeel. Het is geen uittuttende lijst. Heeft u een ingrediënt waarvan het lastig is met behulp van deze lijst een antwoord op die vraag te vinden, meld het ons dan kunnen we het toevoegen aan de lijst (kennis@nbc.nl).

Ingrediënt	Graan in meelbestanddeel		Motivatie/Interpretatie
	Ja*	Nee**	
Bloem/meel/volkorenmeel van granen	x		Hiertoe behoren de granen uit de familie van Poaceae, de grassenfamilie (Healthgrain Consortium Whole Grain definition 2013-12): * tarwerassen (Triticum spp.) tarwe, spelt, khorasan, emmer, farro, eenkorn en durum * rijst (Oryza spp.) inclusief gekleurde varianten zoals bruine, zwarte en rode rijst * rogge (Secale spp.) * gerst en gort (Hordeum spp.) inclusief de naaktzadige variant * mais (Zea mays) * haver (Avena spp.) inclusief de naaktzadige variant * glerst en millet (Brachiaria spp.; Pennisetum spp.; Panicum spp.; Setaria spp.; Paspalum spp.; Eleusine spp.; Echinochloa spp.) * sorghum (Sorghum spp.) * teff (Eragrostis spp.) * Triticale (Triticale) * kanariezaad (Phalaris canariensis) * jobstranen (Coix lacryma-jobi) * fonio (Digitaria spp.) * Tritordeum (een kruising van Hordium chilense en Triticum durum) - is na 2013 op de markt gekomen en wordt dus niet genoemd in het document "Healthgrain Consortium Whole Grain definition 2013-12"
Bloem/meel/volkorenmeel van pseudogranen.	x		Dit is een groep niet-grasachtigen waarvan de zaden tot meel kunnen worden vermalen en dan als granen kunnen worden gebruikt. De pseudogranen tellen mee als graan omdat het Health Grain Consortium pseudogranen ook meerekent met de granen bij het vaststellen van de volkorendefinitie (Healthgrain Consortium Whole Grain definition 2013-12). Hiertoe behoren boekweit (Fagopyrum esculentum en Fagopyrum tartaricum), quinoa (Chenopodium quinoa) en amarant (Amaranthus spp.) en wilde rijst (Zizania).
Mout en moutmeel van granen of pseudogranen; mout/moutmeel is wat anders dan moutextract.	x		Mout(meel) wordt gemaakt van gekiemd graan. Mout(meel) wordt verder alleen geroosterd en vermalen. Smaakmout is verhit en niet meer enzymatisch actief. Diastatisch moutmeel wordt als broodverbetermiddel gezien maar het is heel lastig om het onderscheid te maken. Alles wordt als moutmeel gedeclareerd. Diastatisch moutmeel wordt vaak door de meelfabrikanten toegevoegd, dit is in de ingrediëntendeclaratie niet te zien. Het meest praktische is om alle soorten moutmelen mee te tellen bij het meelbestanddeel. Voorbeelden: speltmoutmeel, geroosterd tarwemoutmeel, gerstemoutbloem, gefermenteerd roggemoutmeel.
Gekiemde granen of pseudogranen	x		
Kiemen van granen of pseudogranen	x		Kiemen en zemelen vormen samen met (tarwe)bloem volkorenmeel, mits ze in de natuurlijke verhouding worden gemengd. Ze zijn daarom onderdeel van het meelbestanddeel.
Zemelen van granen of pseudogranen (inclusief zemelen van kiemen afkomstig van granen en pseudogranen)	x		Kiemen en zemelen vormen samen met (tarwe)bloem volkorenmeel, mits ze in de natuurlijke verhouding worden gemengd. Ze zijn daarom onderdeel van het meelbestanddeel.
Gries van granen of pseudogranen	x		
Schroot en scalp van granen of pseudogranen	x		
Korrels (ook gebroken, geplet, gepoft) van granen of pseudogranen	x		
Vlokken van granen of pseudogranen	x		
Grutten van granen of pseudogranen	x		
Stukjes van granen of pseudogranen	x		
Vulstof op basis van granen of pseudogranen	x		Vulstof (bijvoorbeeld tarwebloem) is nodig om bestanddelen gemengd te kunnen houden. Meetellen met meelbestanddeel
De volgende bewerkingen op bovenstaande ingrediënten afkomstig van granen of pseudogranen: - extruderen, bijvoorbeeld geëxtrudeerd(e) bloem, meel, gries, kiemen of zemelen van (pseudo)granen - fermenteren, bijvoorbeeld gefermenteerd(e) rijst, roggezemelen, tarwekiemen, tarwemoutmeel - mouten, bijvoorbeeld gemout(e) haver, tarwevlokken, roggekiemen, schroot van (pseudo)granen - poffen, bijvoorbeeld gepoft(e) quinoa, spelt, tarwemout - roosteren, bijvoorbeeld geroosterd(e) tarwekiemen, tarwemoutvlokken, rogge(mout)meel, boekweit - stomen, bijvoorbeeld gestoomde spelt, roggekorrels, maisschroot, havervlokken - toasten, bijvoorbeeld getoaste tarwekiemen - voorkoken, bijvoorbeeld voorgelatineerd rijstemeel (let op: geldt niet voor zetmeel!)	x		De samenstelling van het graan(bestanddeel) verandert niet als gevolg van deze bewerkingen
Geïnactiveerde tarwezemelen	x		Dit zijn bijvoorbeeld tarwezemelen die verhit zijn om de enzymwerking te stoppen
Voorverstijfselde bloem/meel van granen of pseudogranen	x		Voorverstijfselen is ook een onderdeel van het broodbereidingsproces en het maakt dus niet uit of het nog apart wordt toegevoegd. In beide gevallen is het product onderdeel van het meelbestanddeel.
Voorverstijfseld moutmeel van granen of pseudogranen	x		
(geïnactiveerde) Zuurdesempeoders	x		De basis voor zuurdesempeoders is puur graan dus ook meetellen met meelbestanddeel
Granen uit zuurdeeg	x		Zuurdeeg is een mengsel van water en graan, dus ook deze graanbestanddelen tellen mee voor het meelbestanddeel
Gluten		x	Bijvoorbeeld tarwe-gluten behoren tot de broodverbeteraars en tellen daarom niet mee.
Geïsoleerde graanvezels zoals bijvoorbeeld tarwevezel		x	De oorspronkelijke samenstelling van het graan of de maalfactie daarvan is niet meer aanwezig door een bewerking.
Al dan niet volledig gedextrineerd tarwemeel/roggebloem et cetera		x	Gedextrineerd tarwemeel is afkomstig van enzymatische afbraak van graan. Behoort tot de suikers en derhalve geen onderdeel van het meelbestanddeel.
Gehydrolyseerd tarwe eiwit		x	De oorspronkelijke samenstelling van het graan of de maalfactie daarvan is niet meer aanwezig door een bewerking.
Moutextract; dit is het extract van mout met daarin alle oplosbare moutcomponenten zoals suikers, eiwitten, mineralen en smaakstoffen.		x	Bijvoorbeeld gerstemoutextract behoort tot de broodverbeteraars en telt daarom niet mee.
Zetmeel (inclusief glutenvrij zetmeel)		x	Zetmeel dient als broodverbeteraar en niet als "graan verhogend" bestanddeel (vergelijkbaar met gluten)
Dextrose		x	Dextrose is een monosacharide afkomstig van enzymatische afbraak van graan. Behoort tot de suikers en derhalve geen onderdeel van het meelbestanddeel.
Bierbostel		x	Bierbostel is een bijproduct van het brouwproces en betreft de vaste deeltjes die achterblijven na de enzymatische omzetting van zetmeel in suiker en filtratie van de in water opgeloste suikers (wort). Bierbostel is voornamelijk kaf van de gerst. Kaf wordt doorgaans gescheiden van het graan voordat het graan tot meel verwerkt wordt.
Zaden of (maal)producten daarvan die niet afkomstig zijn van granen of pseudogranen		x	Bijvoorbeeld sesamzaad en maanzaad zijn niet afkomstig van granen en tellen daarom niet mee.
Decoratie (ook al bestaat die uit granen of pseudogranen)		x	Het is bij wet bepaald dat decoratie niet meetelt voor het meelbestanddeel van brood.
Wortels of (maal)producten daarvan		x	Bijvoorbeeld tapiocameel en cassavemeel zijn niet afkomstig van granen en tellen daarom niet mee.
Pitten of (maal)producten daarvan		x	Bijvoorbeeld pompoenpitten en zonnebloempitten zijn niet afkomstig van granen en tellen daarom niet mee.
Peulvruchten of (maal)producten daarvan		x	Bijvoorbeeld sojameel is niet afkomstig van granen en telt daarom niet mee voor het meelbestanddeel.
Knollen, groenten of (maal)producten daarvan		x	Bijvoorbeeld aardappelmeel is niet afkomstig van granen en telt daarom niet mee voor het meelbestanddeel.
Gist		x	Gist is niet gemaakt van granen en telt daarom niet mee voor het meelbestanddeel.
Zout		x	Zout is niet gemaakt van granen en telt daarom niet mee voor het meelbestanddeel.
Enzym en dragerstof		x	Enzym is niet gemaakt van granen en telt daarom niet mee voor het meelbestanddeel; de dragerstof van enzymen kan wel afkomstig zijn van granen maar dan gaat het om verwaarloosbare hoeveelheden. Bovendien zijn dragerstoffen van enzymen technische hulpstoffen en daarmee in feite geen ingrediënten.
Water		x	
Olie (inclusief bijvoorbeeld tarwekiemolie)		x	
Eipoeder		x	
Melkpoeder		x	
(Graan)eiwitten (bijvoorbeeld rijstewit, tarwe-eiwit)		x	
(Graan)stropen (bijvoorbeeld gerstemoutstroop, gerstestroop, rijststroop)		x	
Suiker, Poedersuiker, Bastersuiker		x	

* JA omdat het hier de hele graankorrel of maalfactie hiervan betreft, al dan niet bewerkt met behoud van de oorspronkelijke samenstelling

** NEE omdat de oorspronkelijke samenstelling van het graan of de maalfactie daarvan niet meer aanwezig is door een bewerking, of omdat het ingrediënt niet van graan afkomstig is